

ב"ה, גליון קמה - תשרי תשל"ז

וועד העולמי לקרב הגאולה שלימה על ידי שנקיים מצות התוכחה כהלכתה ירושלים עיה"ק תובב"א

מורה הוראות ומדריך הדרכות לקיום מצות התוכחה

ח

גודל החיוב להזהר בכבוד המנהיגים הרבנים הדיינים הגם שהם
מצווים להיות סבלנים.

ומכל מקום לא מפני זה שאנחנו אומרים כי צריך הדיין והרב והנשיא ואבית דין להיות סבלן ועניו, הותרה הרצועה לבזות ולהקל בכבודם, ולדבר אחרי מיטתן חלילה, ושלא יהיה עליו שום עונש המבזה אותם אם מוחל להם ואם יהיו עומדים במרדם. והרי מצינו בגמ' שם בפרק קמא דגיטין ד"ז הדבר יצא מפי ר"א ונתנוהו לגניבא בקולר. ואין להקשות על זה שהרי קיימא לן שיש לו לחכם ולדיין למחול, ואם נענש על ידי לא טוב הוא, דיש לחלק, דדוקא על ידי בעל דבביה עצמו הוא דאסור דשייך ביה נקימה ונטירה כיון דנקיט ליה בלביה שהוא בעל דבר, ועל דרך שפירוש הפוסקים בכוונת הירושלמי חכם שנידה לכבודו אפילו הוא כדין כו'. אבל חכם שאינו נוגע לו, ואינו בעל דבר, יכול להעניש לכבוד התלמיד חכם, ולכבוד התורה, כי הוא נקי ובר ואינו בעל דבביה ועיין מה שכתב הרב פתח עינים בחי' לשבת דקמ"ט ע"ב יעיין שם, ועוד יש לומר כי הגם כי הוא מוחל חלקו, עכ"פ איכא עמו חלק גבוה.

ועל דרך שחילק הרב חומת אנך ס' ויגש אות ז' בענין האב שמחל כו' יעיין שם. וכן פסק הרמב"ם בה' תלמוד תורה פרק ו' דין י"א וזה לשונו, עון גדול הוא לבזות את החכמים או לשנאותן, ולא חרבה ירושלים עד שביזו בה תלמידי חכמים, שנאמר ויהיו מלעיבים במלאכי האלהים ובזים דבריו ומתעתעים בנביאיו. כלומר בזים מלמדי דבריו. וכן זה שאמרה תורה אם בחקותי תמאסו, מלמדי חוקותי תמאסו, וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא והרי הוא בכלל כי דבר ה' בזה. ואף על פי שהמבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא, אם באו עדים שביזהו אפילו בדברים חייב נידוי, ומנדין אותו בית דין ברבים וקונסין אותו ליטרא זהב בכל מקום כו'. ואם רצה החכם למחול לו ולא נידהו הרשות בידו כו' יעיין שם, דשמע מינה דעון המבזה את החכמים הוי עונשו יתר מאד כי אין לו חלק לעולם הבא, ועליו נאמר כי דבר ה' בזה, כי עונשו כרוך אחריו, הכרת תכרת שיש לו ב' כריתות. וכמו שכתב בגמרא פרק חלק דצ"ט ע"א על פסוק כי דבר ה' בזה זה המבזה תלמיד חכם יעיין שם, ושחייב נידוי, על כל פנים, אלא דאם החכם מוחל לו הנדוי, הרשות בידו אבל החוטא נגד החכם, צריך שיחוס לעצמו למהר, יחישה תשובתו הרמה אולי חס ושלום יהיה נספה בלא עתו ויאבד שני עולמות עולם הזה ועולם הבא רח"ל.

וכבר ידוע מה שכתוב ביבמות דק"ה ע"ב במעשה דאבדן תלמיד רבינו הקדוש, דעל ידי שאמר ליה לרבי ישמעאל בראשית רבה יוסי מי הוא זה שמפסע על ראשי עם קדש וכו', בעבור זה נענש אבדן כמה שכתוב שם, תנא באותה שעה נצטרע אבדן, וטבעו שני בניו, ומיאנו שתי כלותיו א"ר נחמן בראשית רבה יצחק בריך רחמנא דכספיה לאבדן בהאי עלמא יעיין שם. הרי דבעבור דיבור קל, שלא נגע בכבודו ולא ביזהו בחירוף חס ושלום, עם כל זה ראה מה עלה לו, המבזה לתלמיד חכם בחירופים וגידופין ודברי ליצנות וכדומה כל שכן דאין תרופה למכתו כמו שכתבו רז"ל ה' יצילנו.

וזהו בסתם חכם שבדור הנה הוא מוזהר בכבודו, כל שכן היותו רב ונשיא ובית דין כי גדלה מעלתו וענשו יותר חמור וכבר אמרו במסכת שמחות ספ"ה הלכה טו"ב וזה לשונו רבן גמליאל אומר כל שפשטו בו בית דין אף על פי שחזרו וקרבו אותו אין יוצא בשלום מן העולם עד כאן לשונו, כלשון זה נאמר במס' שמחות, אבל בירושלמי פרק הנחנקין אמרו, כל מקום שפשטו הרבים יד בו אף על פי שחזרו וקירבו אינו יוצא בשלום מן העולם. ובירושלמי שם במ"ק אמרו כל מקום שפשטו חכמים כו'. ובקונטרס רוח חיים בחי' על ח"מ סימן ח' כתבתי שם בעניותי דהכל הולך למ"א יעיין שם בסייעתא דשמיא כי כן שומר נפשו ירחק מלהיות חס ושלום פוגע בכבוד שום חכם קטן וגדול וכל שכן בהיותו נשיא ורב ובית דין שבעיר, ובזה יהיה זוכה להיות לו שפע ברכה לאורך ימים בעולם הזה וגם לעולם הבא יזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו לאור באור.

(תוכחת חיים צ' צ"א)

וועד העולמי לקרב הגאולה שלימה על ידי קיום מצות התוכחה כהלכה
(המשך אי"ה בגליון הבא)